

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/97/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114209859
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Világiová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114209859.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: Dopravný podnik mesta Prešov, a.s., so sídlom Bardejovská č. 7, 080 06 Ľubotice, IČO: 31 718 922, právne zastúpeného JUDr. Ernestom Vokálom, advokátom, so sídlom Hlavná č. 6, 080 01 Prešov proti žalovanému: B. J., nar. 20.02.1988, t. č. na neznámom mieste, v konaní zastúpenému opatrovníčkou N. R., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Prešov, o zaplatenie 99,- Eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 9C/173/2014-50 zo dňa 22.01.2015 takto jednohlasne

rozhodol:

M e n í rozsudok súdu 1.stupňa v jeho napadnutej časti tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 16,50 Eur zaplatený súdny poplatok a 49,28 Eur trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. Ernesta Vokála, advokáta do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 99,- Eur do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Ďalším výrokom II. žalobu v časti o zaplatenie poštovného vo výške 4,50 Eur zamietol.

Tretím výrokom III. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania spočívajúcu v iných trovách konania vo výške 16,50 Eur v prospech jeho právneho zástupcu JUDr. Ernesta Vokála do troch dní odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku.

Svoje rozhodnutie právne odôvodnil súd prvého stupňa ustanovením § 760 O.z., ustanovením § 2 ods. 1, 6 ods. 1,2, 7 ods. 1, 8 ods. 1,5,6, 16 ods. 4 písm. c) zákona č. 514/2009 Z.z. o doprave a dráhach, § 12 ods. 2 písm. b), 14 ods. 1 písm. d), 14 ods. 2, 16 ods. 4, 17 ods. 1 písm. e), 17 ods. 2 zákona č. 56/2012 Z.z. o cestnej preprave a článkom 2 ods. 1, článkom 7 ods. 1,2, prepravného poriadku MHD v Prešove a článkom 1 ods. 5,6 a článkom 6 bod 3 tarify MHD v Prešove.

Súd prvého stupňa konštatoval, že vzhľadom na to, že skutočný pobyt žalovaného nie je známy, ustanovil mu na zastupovanie v konaní opatrovníka.

V konaní bolo preukázané že žalovaný opakovane použil prepravnú službu Dopravného podniku a.s. Prešov bez zaplatenia cestovného. V zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení ako aj ustanovení Prepravného poriadku a Tarify MHD v Prešove mu tak vznikla povinnosť zaplatiť sankciu za porušenie tarifných a prepravných podmienok vo výške 33,- Eur za každý prípad porušenia.

Výrok o trovách konania odôvodnil súd prvého stupňa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal trovy konania vo výške zaplateného súdneho poplatku za návrh v sume 16,50 Eur.

Pokiaľ ide o uplatňované trovy právneho zastúpenia k tomu súd prvého stupňa uviedol: NS SR vo veci sp. zn. 4MCdo/21/2009 uviedol, že „Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania podľa § 142 ods. 1 O.s.p. je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom konania v spore. Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Je preto potrebné rozlišovať medzi právom účastníka konania (fyzickej, právnickej osoby, štátneho orgánu) na právnu pomoc a nárokom na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc. Trovy konania potrebné na účelné vynaloženie alebo na ochranu práv sa však nemôžu posudzovať ako celok, aj keď účastník má právo na náhradu trov konania, pretože každý úkon alebo každé plnenie trov treba posudzovať samostatne.“

Procesný súd v danej veci dospel k záveru, že jediným účelným nákladom, ktorý žalobcovi (ktorý mal v konaní plný úspech) v konaní vznikol, bolo zaplatenie súdneho poplatku. Náhradu nákladov konania spojených so zastupovaním advokátom procesný súd žalobcovi nepriznal, pretože sa nejednalo o náklady účelne vynaložené. Procesný súd nijako nespochybňuje právo žalobcu na zastúpenie advokátom (§ 25 O.s.p.) a v priebehu konania ho rešpektoval. Právo účastníka na zastúpenie advokátom na strane jednej a právo na náhradu nákladov konania s tým spojených na strane druhej sú práva, ktoré síce spolu úzko súvisia, avšak nie sú nerozlučne spojené. Merítkom účelnosti uvedeným v § 142 ods.1 O.s.p. je preto nevyhnutné pomerovať všetky náklady, ktoré účastníkovi v priebehu konania vznikli, teda aj náklady vynaložené účastníkom v súvislosti s jeho zastúpením advokátom. Na posudzovanie účelnosti nákladov právneho zastúpenia nemožno rezignovať len preto, že účastník pri zastúpení advokátom realizuje svoje právo na právnu pomoc.

Procesný súd náklady zastúpenia žalobcu advokátom považuje za neúčelné po zistení, že sa jednalo o vec typovo veľmi jednoduchú po skutkovej i právnej stránke, pričom k uplatňovaniu týchto nárokov žalobcom dochádza vzorovou žalobou, v ktorej sa menia iba identifikačné údaje žalovanej strany, dátum jazdy bez platného cestovného lístka, číslo dokladu o prepravnej kontrole a výška dlhu. Vypĺňovanie týchto žalôb je rutinnou činnosťou, nevyžadujúcou odborné znalosti. Ide o typovo jednu z najjednoduchších vecí, kde súd nemá poznatok, žeby takáto žaloba bola niekedy zamietnutá, určite nie na OS Prešov.

Procesný súd ďalej uvádza, že k rovnakému záveru k akému dospel aplikáciou § 142 ods.1 O.s.p., možno dospieť aj aplikáciou § 150 ods.2 O.s.p., podľa ktorého ak sú trovy konania v drobných sporoch neprimerané voči pohľadávke, môže ich súd nepriznať alebo znížiť.

Súd prvého stupňa v rámci argumentácie týkajúcej sa náhrady trov konania poukázal aj na Nález Ústavného súdu Českej republiky z 25.07.2012 sp.zn. I. ÚS 988/2012 a aktuálne na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 6MCdo/5/2013.

Súd prvého stupňa zároveň dodal, že mu je z úradnej činnosti známe, že žalobca disponuje zamestnancami s právnickým vzdelaním a týmito disponuje aj jeho zriaďovateľ Mesto Prešov a aj s prihliadnutím na predmet konania možno uzavrieť, že zastúpenie advokátom v prejednávanej veci nebolo z hľadiska trov konania účelné.

Nepriznanie náhrady poštovného vo výške 4,50 súd prvého stupňa odôvodnil tak, že náklady predsúdnej korešpondencie aj keď v budúcnosti úspešného žalobcu do náhrady trov konania ani nákladov potrebných na uplatnenie pohľadávky nespádajú, pričom v konkrétnom prípade pre pohľadávku samotná faktúra potrebná nie je, nakoľko výška sankcie je daná tarifou a o lehote na plnenie bol žalovaný poučený v Zápise o vykonaní prepravnej kontroly.

Proti tomuto rozsudku včas podal odvolanie žalobca a to vo výroku o trovách konania. Navrhol uznesenie zmeniť a priznať žalobcovi trovy právneho zastúpenia tak ako boli uplatnené v návrhu na vydanie platobného rozkazu. Poukázal na § 47 ods.2 Ústavy SR s tým, že každý má právo na to, hoci v jednoduchšej skutkovo a právne menej zložitej veci, aby bol zastúpený advokátom. Akceptácia odôvodnenia rozhodnutia o neúčelnosti trov konania, právneho zastúpenia, by v tomto prípade v konečnom dôsledku znamenala, že účastník konania, ktorý zamestnáva osoby s právnickým vzdelaním alebo sám má právnické vzdelanie musel znášať trovy právneho zastúpenia sám. Takýto výklad je podľa názoru do volacieho súdu vo veci 7Cdo/93/2012 v rozpore nielen s ust. § 25 ods.1 O.s.p., ale aj v rozpore s ústavným princípom rovnosti účastníkov občianskeho súdneho konania. Z dôvodovej správy zákona č. 384/2008 Z.z. s účinnosťou od 15.10.2008 k ust. § 150 ods.2 O.s.p. vyplýva, že je potrebné chápať niekoľkonásobne vyššiu sumu pri neprimeranosti trov právneho zastúpenia k vymáhanej pohľadávky minimálne dvojnásobne vyššiu sumu ako je samotná istina, čo v danej prejednávanej veci jednoznačne nie je. Súdny poplatok vo výške 16,50 Eur je príjmom štátu a žalobca ho musel zaplatiť za podaný návrh. Ide o obligatórne trovy konania. Žalobca ešte pred podaním návrhov poštou zaslal žalovanej faktúru, ktorú do dnešného dňa žalovaná neuhradila, a preto vznikli žalobcovi trovy vo výške poštovného. Ak by zo strany žaloby nedošlo k porušeniu prepravného poriadku a necestovala by bez platného cestovného lístka, nevznikli by ani trovy konania, ktoré sú zákonné a neprevyšujúcej niekoľkonásobne žalovanú sumu. V tejto súvislosti poukázal žalobca na uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 12Co/23/2011, kde v odôvodnení odvolací súd konštatuje, že nevidí dôvod na krátenie trov konania pri drobných sporoch, aby neplnenie povinnosti vytváralo precedensy na znižovanie povinnosti čiernych pasažierov v súdnom konaní len s poukazom na ust. § 150 ods.2 O.s.p., že sa jedná o drobnú pohľadávku. Bolo by v rozpore so všeobecnou morálkou nepostihovať porušenie povinnosti platiť cestovný lístok pri cestovaní mestskou dopravou, a preto v tom nevidí odvolací súd dôvod na znižovanie trov nepriznaním odmeny právnenému zástupcovi žalobcu. Zároveň poukázal na obdobné uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 13Co/49/2013 a 2Co/241/2014.

Odvolací súd na základe podaného odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v napadnutej časti a to vo výroku o trovách konania bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 214 ods.2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

Trovami konania sú v zmysle ust. § 137 O.s.p. najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a tiež odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa ust. § 142 a nasl. O.s.p. platí zásada úspechu. Z hľadiska výšky trov súd musí posudzovať účelnosť týchto vynaložených trov. Z hľadiska aplikácie ust. § 150 ods.2 O.s.p. musí u drobných sporov posudzovať aj ich primeranosť.

Predmet konania vo veci samej nepresahuje 1.000,- Eur v zmysle § 200ea ods.1 O.s.p. Ide teda o drobný spor, pri ktorom v súvislosti s rozhodovaním o trovách konania prichádza do úvahy i aplikácia ust. § 150 ods.2 O.s.p. v súčasnom znení, podľa ktorého súd môže trovy konania v drobných sporoch nepriznať alebo znížiť, ak sú neprimerane voči pohľadávke.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na dôvodovú správu k zákonu č. 384/2008 Z.z. týkajúcu sa ust. § 150 O.s.p., táto zákonná úprava vychádza z nariadenia EP a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11.07.2007 o tom, aby sa pristupovalo k zníženiu trov, ktoré sú v drobných sporoch neprimerané voči uplatňovanej pohľadávke. V dôvodovej správe sa poukazuje na to, že v týchto konaniach niekedy trovy konania predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako samotná pohľadávka. V dôvodovej správe sa ďalej uvádza, že „cieľom súdnych konaní v takýchto veciach má byť vymoženie pohľadávky s čo najnižšími nákladmi a nemôže prevažovať záujem na vedení konania z dôvodu, že ide o zaujímavé veci z hľadiska odmeny advokáta. Spoločnosti, ktoré takéto pohľadávky hromadne uplatňujú majú možnosť výberu advokáta, ktorý pristúpi na uplatňovanie a vymáhanie takýchto pohľadávok za takých podmienok, že veriteľ nebude mať žiadnu ujmu a pre advokáta stále zostanú tieto veci vzhľadom na ich množstvo

zaujímavé". Takýto text dôvodovej správy skôr nasvedčuje tomu, že ust. § 150 ods. 2 O.s.p. sa vzťahuje na trovy právneho zastúpenia a hotové výdavky s ním súvisiace.

V prejednávanej veci odvolací súd nesúhlasí s výkladom žalobcu, že ust. § 150 ods. 2 O.s.p. je možné použiť len v prípade, že trovy konania predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako samotná pohľadávka. Toto bolo v dôvodovej správe uvedené len ako príklad pre zavedenie tohto ustanovenia, ale účelom takejto zákonnej úpravy bolo práve to, aby boli eliminované trovy právneho zastúpenia pri hromadne uplatňovaných pohľadávkach. Toto ustanovenie teda núti veriteľa a splnomocneného zástupcu k hospodárnosti.

Rovnako ako pri aplikácii ust. § 150 ods. 1 O.s.p. aj v rámci úvah o tom, či sú neprimerané trovy konania a či prichádza do úvahy možnosť použitia ods. 2 tohto ustanovenia je potrebné prihliadať aj na charakter uplatnenej pohľadávky, na okolnosti, ktoré navrhovateľa viedli k uplatneniu práva na súde, na postoj účastníka a tiež na okolnosti poskytovania právnej pomoci.

Predmetom konania je zaplatenie sankcie vo výške 99,- Eur za porušenie povinnosti žalovaného vo vzťahu k žalobcovi preukázať sa platným cestovným lístkom.

Jedným z hlavných predmetov činnosti žalobcu je pravidelná verejná cestná hromadná doprava osôb, ktorú vykonáva žalobca za odplatu. Žalobca teda nemôže podľa názoru odvolacieho súdu upustiť od sankcionovania takých cestujúcich, ktorí nemajú platný cestovný lístok, lebo náklady na vymáhanie cestovného a sankcií sú vysoké. Možno prisvedčiť žalobcovi, že žalovaná mohla predísť vzniku ďalších trov potom čo ju žalobca vyzval na zaplatenie pohľadávky mimosúdne. Keď však pohľadávka žalobcu nebola uhradená, trovy súvisiace so zaplatením súdneho poplatku správne súd prvého stupňa považoval za účelne vynaložené trovy konania. Zníženie týchto trov ani s použitím ust. § 150 ods. 2 O.s.p. neprichádza do úvahy, pretože bez zaplatenia súdneho poplatku bolo by konanie zastavené.

Predmetom odvolacieho konania nie je zaplatenie súdneho poplatku vo výške 16,50 Eur, ktoré boli priznané, ale tieto sú súčasťou trov konania, preto sú odvolacím súdom spomínané.

Odvolací súd však nesúhlasí s právnym názorom súdu prvého stupňa, že jediným účelným nákladom, ktorý žalobcovi v konaní vznikol je zaplatený súdny poplatok. Aj keď ide skutočne o vec typovo veľmi jednoduchú po skutkovej i právnej stránke a tieto nároky žalobca uplatňuje vzorovým návrhom, v ktorom sa menia iba identifikačné údaje žalovanej, dátum jazdy bez platného cestovného lístka a číslo dokladu o prepravnej kontrole a výška dlhu, tak ako to uvádza súd prvého stupňa v dôvodoch svojho rozhodnutia, teda prácnosť jednotlivých úkonov je značne znížená, odvolací súd má za to, že aj takýto návrh si vyžaduje primeranú časovú náročnosť. Advokát je povinný venovať kontrole správnosti a úplnosti podania určitý čas. Preto odvolací súd mal za to, že voči pohľadávke z cestovného možno považovať za primerané trovy právneho zastúpenia vo 49,28 Eur.

Preto odvolací súd podľa ust. § 220 O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o trovách konania tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 16,50 Eur zaplatený súdny poplatok a 49,28 Eur trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu žalobcu JUDr. Ernesta Vokála, advokáta do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na svoje predchádzajúce rozhodnutia v podobných veciach (napríklad 5Co/1/2010 a 5Co/242/2014).

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval z dôvodu, že ide o návrhové konanie (§ 151 O.s.p.) a úspešný žalobca ani neúspešný žalovaný si trovy odvolacieho konania neuplatnili.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.